

ประเด็นการเมือง ฉบับที่ E31	13 มิ.ย. 68	วิทยาลัยการทัพบก
ประเด็น ยุทธศาสตร์การเมือง	ยุทธศาสตร์การใช้การเมืองต่างประเทศเป็นเครื่องมือกดดันความไม่มั่นคงภายใน	
ประเด็นสำคัญ	- การวิเคราะห์บริบทการเมืองภายใน - ทฤษฎีการเมืองใช้ในการบริหารสถานการณ์ - ศิลปะการสร้าง "วิกฤต" จากเรื่องเล็ก - ผลกระทบ จากกลยุทธ์ "เมื่อบ้านเมืองไม่สงบ ต้องหาศัตรูข้างนอก" - การวิเคราะห์เปรียบเทียบกับอดีต - ปัจจัยที่ส่งเสริมการใช้กลยุทธ์นี้ - ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	

ยุทธศาสตร์การใช้การเมืองต่างประเทศเป็นเครื่องมือกดดันความไม่มั่นคงภายใน

"เมื่อบ้านเมืองไม่สงบ ต้องหาศัตรูข้างนอก" สำนวนเก่าแก่นี้ดูเหมือนจะกลับมามีชีวิตชีวาอีกครั้ง ในช่วง 1-2 สัปดาห์ที่ผ่านมา (มิถุนายน 2025) เมื่อสถานการณ์ข้อพิพาทชายแดนไทย-กัมพูชากลับมาเป็นประเด็นที่ครอบงำสื่อมวลชนและการสนทนาสาธารณะอีกครั้ง จากเหตุการณ์ปะทะที่บริเวณช่องบก จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2568 ที่มีทหารกัมพูชาเสียชีวิต 1 นาย เหตุการณ์เล็กๆ ในพื้นที่ห่างไกลส่งผลให้เปลี่ยนสถานะกลายเป็น "วิกฤตชาติ" ที่ต้องปิดด่าน เคลื่อนทหาร และเรียกประชุมคณะรัฐมนตรี ทำให้เราต้องตั้งคำถามว่า เหตุใดประเด็นที่เคยเงียบงันจึงกลับมาร้อนแรงในช่วงเวลานี้?

บทความนี้จะเจาะลึกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจนี้ผ่านกรอบทฤษฎีการเมืองต่างประเทศเป็นเครื่องมือกดดันปัญหาภายใน โดยตั้งคำถามโดยตรงไปตรงมาว่า การที่ประเด็นชายแดนไทย-กัมพูชากลับมาเป็นข่าวใหญ่ในช่วงเวลานี้ อาจเป็นการใช้กลยุทธ์ "Diversionary Politics" เพื่อเบี่ยงเบนความสนใจจากปัญหาการเมืองและเศรษฐกิจภายในของทั้งสองประเทศหรือไม่

การวิเคราะห์บริบทการเมืองภายใน

สถานการณ์การเมืองไทย เมื่อแรงกดดันมาจากทุกทิศทาง รัฐบาลปัจจุบันซึ่งเข้าสู่อำนาจในการบริหารประเทศในช่วงปลายปี 2567 กำลังเผชิญกับความท้าทายที่สำคัญ ตามที่ผู้นำรัฐบาลได้แถลงไว้ในนโยบายรัฐบาล ได้แก่

ปัญหาเศรษฐกิจโครงสร้าง ปัญหาหนี้สินครัวเรือนและความเหลื่อมล้ำของประชาชน การเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่ำกว่าศักยภาพ และปัญหาสภาพคล่องของผู้ประกอบการ SMEs ปัญหาเหล่านี้เหมือนลูกหนี่ที่ติดตามมานานแล้ว

ปัญหาสังคม การแพร่ระบาดของยาเสพติด อาชญากรรมออนไลน์ และปัญหาสังคมผู้สูงอายุ ซึ่งถือเป็นปัญหาที่ต้องการการแก้ไขเร่งด่วนแต่ไม่มีผลลัพธ์ที่เห็นได้ชัดในระยะสั้น

แรงกดดันทางการเมือง ในเดือนมิถุนายน 2568 มีการเคลื่อนไหวของกลุ่มสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนหนึ่งที่แสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของรัฐบาล โดยยืนยันว่า "แนวทางเดิมไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้แล้ว" สัญญาณที่แสดงให้เห็นว่าฐานการสนับสนุนภายในเริ่มคลายตัว

ความท้าทายจากนโยบายเร่งด่วน รัฐบาลต้องแสดงผลงานที่เป็นรูปธรรมจาก 10 นโยบายเร่งด่วน รวมถึงโครงการดิจิทัลวอลเล็ต การแก้ปัญหานี้ครีวเรือน และการลดค่าครองชีพ ซึ่งล้วนต้องการเวลาในการดำเนินการ แต่ประชาชนต้องการเห็นผลในทันที

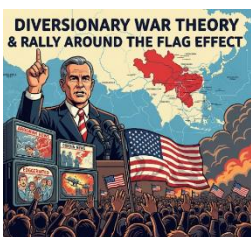
สถานการณ์การเมืองกัมพูชา เมื่อรุ่นใหม่ต้องพิสูจน์ตัวเอง กัมพูชาภายใต้การนำของผู้นำรุ่นใหม่ เช่นเดียวกันเผชิญความท้าทายด้านความชอบธรรมทางการเมืองและปัญหาเศรษฐกิจสังคม โดยเฉพาะดังนี้

ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน แรงกดดันจากสังคมและชุมชนระหว่างประเทศเรื่องธรรมาภิบาลและความโปร่งใส รวมถึงการรับมือกับการปกป้องมรดกจากอดีต กัมพูชายังคงติดอันดับต่ำในดัชนีการรับรู้คอร์รัปชันของ Transparency International แม้จะมีการเปลี่ยนผ่านอำนาจจากผู้นำเดิม ไปสู่ผู้นำยุคใหม่แล้วก็ตาม แต่โครงสร้างและระบบที่เอื้อต่อการทุจริตยังคงอยู่

ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ช่องว่างรายได้ระหว่างชนชั้นต่างๆ ที่เพิ่มขึ้น ปัญหาที่ต้องการการแก้ไขระยะยาวแต่ประชาชนต้องการคำตอบในทันที สถานการณ์เศรษฐกิจตกต่ำและประชาชนรายได้ต่ำทำให้ปัญหานี้รุนแรงขึ้น ขณะที่โครงการพัฒนาขนาดใหญ่ที่รัฐบาลลงทุนไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาท่าเรือและเมืองสีหนุวิลล์ที่ยังไม่สามารถสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจตามที่คาดหวัง สนามบินเสียมเรียบที่มีผู้ใช้บริการน้อยกว่าที่คาดการณ์ และโครงการชุดคลองพูนันเตโซที่ยังไม่มีความคืบหน้าชัดเจน

การสืบทอดอำนาจ ความจำเป็นในการสร้างความชอบธรรมสำหรับรุ่นใหม่ของการนำทางการเมืองเมื่อต้องก้าวออกจากเงาของผู้นำรุ่นเก่าที่ทรงอิทธิพล ภายใต้ความไม่พอใจของประชาชนที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะประเด็นการใช้แผนที่เวียตนามที่ทำให้กัมพูชาต้องสูญเสียดินแดนบางส่วนให้กับเวียตนามซึ่งกลายเป็นประเด็นความมั่นคงแห่งชาติและศักดิ์ศรีของประเทศที่สร้างความขุ่นเคืองในหมู่ประชาชน

ทฤษฎีการเมืองใช้ในการบริหารสถานการณ์

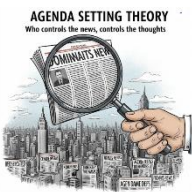
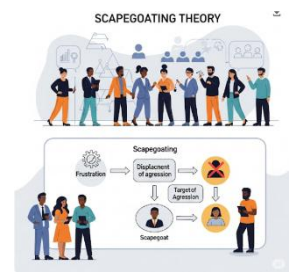
ทฤษฎี Diversionary War Theory และ Rally Around the Flag Effect หรือ ทฤษฎีการปลุก กระแสความรักชาติในภาวะสงคราม

กรณีของประเทศไทยเมื่อ "ศัตรูข้างนอก" กลายเป็นยาวิเศษ การที่รัฐบาลปัจจุบันให้ความสำคัญกับประเด็นชายแดนในช่วงที่เผชิญแรงกดดันภายใน ไม่ใช่เรื่องบังเอิญ แต่สะท้อนถึงการใช้กลยุทธ์ "Rally Around the Flag" อย่าง

เชี่ยวชาญ การเปลี่ยนข้อพิพาทเป็น "วิกฤตชาติ" การปิดด่านชายแดนและการเคลื่อนกำลังทหาร ทำให้เหตุการณ์ที่เคยเป็นข้อพิพาทท้องถิ่นที่เรียบง่ายกลายเป็น "การป้องกันอธิปไตย" ที่ต้องระดมสมาธิของคนทั้งชาติ การสร้างภาพผู้นำที่เด็ดขาดไม่ยอมให้ใครมาเหย้า ผู้นำด้านความมั่นคงออกแถลงการณ์ "สนับสนุนกองทัพปกป้องอธิปไตยชาติ" ด้วยน้ำเสียงที่แข็งแกร่ง และการเบี่ยงเบนสายตาจากปัญหาที่แก้ยาก ทันใดนั้น ประเด็นชายแดนก็ครอบงำข่าวทุกช่อง แทนที่จะเป็นการวิพากษ์วิจารณ์ว่าดิจิทัลวอลเล็ตยังไม่เริ่ม หรือปัญหาเศรษฐกิจยังไม่ดีขึ้น

กรณีกัมพูชา เมื่อต้องพิสูจน์ว่าไม่ใช่แค่ "ลูกพ่อ" การยกระดับสู่เวทีโลก ผู้นำกัมพูชานำเรื่องเข้าหาหรือรัฐสภาเพื่อขออำนาจยื่นคดีต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ วันที่ 4 มิถุนายน - การแสดงให้เห็นว่าใช้หลักนิติธรรม ไม่ใช่แค่อำนาจ การสร้างภาพผู้นำยุคใหม่ การยกระดับจากการเจรจาทวิภาคีสู่เวทีโลก เพื่อสร้างภาพว่าเป็นผู้นำที่ใช้หลักการสากล ไม่ใช่แค่การเมืองแบบเก่า

ทฤษฎี Scapegoating (แพะรับบาป) เมื่อทุกอย่างผิดเพราะ "เขา" การโยนความรับผิดชอบข้ามพรมแดน ฝ่ายไทยระบุว่า กัมพูชา "ละเมิด MOU43 มากกว่า 400 ครั้ง" ตามที่เจ้าหน้าที่ทหารระดับสูงโพสต์ในโซเชียลมีเดีย ยิ่งโพสต์ยิ่งดูน่าเชื่อถือ ส่วนทางฝ่ายกัมพูชาตอบว่า ไทยเป็นฝ่ายรุกรานและไม่ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาผ่านกลไกระหว่างประเทศ - ทุกอย่างผิดเพราะไทยไม่มีเหตุผล

ทฤษฎี Agenda Setting เมื่อ "ใครควบคุมข่าว ใครก็ควบคุมความคิด" ได้แก่ การเปลี่ยนวาระสาธารณะอย่างมีศิลปะ สื่อมวลชนทั้งสองประเทศให้ความสำคัญกับข่าวชายแดนเป็นอันดับต้นๆ ในช่วง 7-10 มิถุนายน 2568 จนคนไทยลืมไปเลยว่าอดีตยังกังวลเรื่องค่าครองชีพ วันนั้นกลายเป็นกังวลเรื่องอธิปไตย โดย การจัดสื่อรายงานข่าวพิเศษเรื่องชายแดนทุกชั่วโมง การใช้โซเชียลมีเดียของบุคคลสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลแบบเร้าใจ รวมถึงการจัดการแถลงข่าวของหน่วยงานทหารและรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง

ศิลปะการสร้าง "วิกฤต" จากเรื่องเล็ก

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับประเด็นชายแดนไทย-กัมพูชาในครั้งนี้เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของกระบวนการขยายปัญหาในระดับท้องถิ่นให้กลายเป็นวิกฤตระดับชาติ ข้อพิพาทที่บริเวณช่องบก ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีปัญหาเรื้อรังมายาวนาน ได้ถูกยกระดับความสำคัญจนกลายเป็น "การละเมิดอธิปไตย" และ "ภัยคุกคามความมั่นคง" อย่างรวดเร็ว

กระบวนการนี้มีลักษณะคล้ายคลึงกับการที่ข้อพิพาทเรื่องเขตแดนระหว่างเพื่อนบ้านสามารถถูกขยายและตีความจนกลายเป็นความขัดแย้งใหญ่ระหว่างชุมชน โดยที่ปัญหาเดิมอาจไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปมากนัก แต่การนำเสนอและการตีความได้รับการปรับเปลี่ยนอย่างมีนัยสำคัญ

บทบาทของสื่อมวลชนในกระบวนการขยายความรุนแรงของประเด็นมีความสำคัญอย่างยิ่ง สื่อไทยได้นำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่เน้นถึงความถี่ของเหตุการณ์ โดยระบุว่า "ทหารไทยถูกรุกแล้ว 651 ครั้ง" ซึ่งการนำเสนอตัวเลขในลักษณะนี้สร้างความรู้สึกว่าการเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีความรุนแรงมากกว่าที่เป็นจริง ในขณะเดียวกัน สื่อก็มุ่งพาได้เน้นถึงการ "ตื่นตัว" และการดำเนินการฝ่ายเดียวของไทยในการสั่งปิดด่านชายแดน ซึ่งสร้างภาพลักษณ์ว่าไทยเป็นฝ่ายที่ขาดเหตุผลและไม่ยุติธรรม รวมไปถึงการแสดงความเข้มแข็งได้แก่ กองทัพไทยเชิญผู้ช่วยทูตทหารต่างประเทศ 47 ประเทศ รับฟังข้อเท็จจริงปัญหาชายแดน และการประชุมคณะกรรมการจัดการเขตแดนร่วม (JBC) วันที่ 14 มิถุนายน ที่กรุงเทพมหานคร

ผลกระทบ จากกลยุทธ์ "เมื่อบ้านเมืองไม่สงบ ต้องหาศัตรูข้างนอก"

การดำเนินกลยุทธ์การใช้ประเด็นชายแดนเป็นเครื่องมือทางการเมืองในครั้งนี้ได้สร้างผลกระทบที่หลากหลายต่อทั้งสองประเทศ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว **ผลกระทบเชิงบวกระยะสั้น** สำหรับประเทศไทย ประชาชนได้หันมาให้ความสนใจกับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงและอธิปไตยของชาติมากกว่าการวิพากษ์วิจารณ์ผลงานของรัฐบาลในด้านอื่นๆ รัฐบาลปัจจุบันได้แสดงภาพลักษณ์ของความเป็นปึกแผ่นและความมุ่งมั่นในการปกป้องผลประโยชน์ของชาติ ฝ่ายกัมพูชาเช่นเดียวกันได้รับประโยชน์ในระยะสั้นจากการจัดการประเด็นนี้ ผู้นำสามารถสร้างภาพลักษณ์ของการเป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักนิติธรรมระหว่างประเทศและความเป็นธรรม **ผลกระทบเชิงลบระยะยาว** ส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศได้รับความเสียหายอย่างมีนัยสำคัญ การชะงักงันของกิจกรรมทางการค้าและการลงทุนระหว่างไทยและกัมพูชาส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของทั้งสองฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อแรงงานกัมพูชาที่ทำงานในประเทศไทยและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงระหว่างสองประเทศ

ปัญหาสำคัญ คือ การที่ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมภายในของทั้งสองประเทศยังคงอยู่โดยไม่ได้รับการแก้ไขที่แท้จริง การใช้ประเด็นต่างประเทศเป็นเครื่องมือเบี่ยงเบนความสนใจหมายความว่าโอกาสในการดำเนินการปฏิรูปที่จำเป็นได้ถูกเลื่อนออกไป

การวิเคราะห์เปรียบเทียบกับอดีต

การเปรียบเทียบเหตุการณ์ปัจจุบันกับกรณีข้อพิพาทปราสาทพระวิหารเขาพระวิหารในช่วงปี 2008-2011 เผยให้เห็นรูปแบบและพลวัตที่คล้ายคลึงกันในหลายประการ ประกอบด้วย **ความคล้ายคลึง** ความคล้ายคลึงที่โดดเด่นที่สุด คือ การที่ข้อพิพาทชายแดนเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่รัฐบาลไทยกำลังเผชิญกับปัญหาความไม่แน่นอนทางการเมืองภายใน ในอดีต รัฐบาลในสมัยนั้นประสบกับการประท้วงจากกลุ่มต่างๆ และความขัดแย้งทางการเมืองที่รุนแรง ปัจจุบัน รัฐบาลปัจจุบันเผชิญกับแรงกดดันและความท้าทายในการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจ **ความแตกต่าง** ในปัจจุบัน การใช้โซเชียลมีเดียมีบทบาทสำคัญมากกว่าในอดีต การเผยแพร่ข้อมูลและการสร้างความเห็นสาธารณะเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวางกว่าเดิม

บริบทระหว่างประเทศในปัจจุบันก็มีความแตกต่างอย่างมาก ASEAN ในปัจจุบันมีความเข้มแข็งและมีกลไกการทำงานที่พัฒนาขึ้นกว่าในอดีต

ปัจจัยที่ส่งเสริมการใช้กลยุทธ์นี้

การที่กลยุทธ์การใช้ประเด็นต่างประเทศเป็นเครื่องมือทางการเมืองภายในสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น เกิดจากปัจจัยหลายประการที่ทำงานร่วมกันทั้งในระดับภายในประเทศและระดับระหว่างประเทศ

ปัจจัยภายในที่สำคัญที่สุด คือ โครงสร้างและการทำงานของสื่อมวลชน ในปัจจุบัน สื่อมวลชนยังคงมีการพึ่งพาข้อมูลจากแหล่งราชการเป็นหลัก ซึ่งทำให้การนำเสนอข่าวมีแนวโน้มสะท้อนมุมมองของภาครัฐมากกว่าการวิเคราะห์อิสระ การแข่งขันในการนำเสนอข่าวที่สร้างความตื่นเต้นและเร้าใจผู้อ่านก็เป็นอีกปัจจัยที่ทำให้สื่อมวลชนมีแนวโน้มนำเสนอประเด็นความขัดแย้งในลักษณะที่เกินจริงและสร้างความตึงเครียดมากกว่าที่จำเป็น

วัฒนธรรมการเมืองและสังคมของทั้งสองประเทศก็มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนกลยุทธ์นี้ ความรู้สึกชาตินิยมที่ฝังลึกในสังคมไทยและกัมพูชาทำให้ประชาชนมีแนวโน้มตอบสนองต่อประเด็นที่เกี่ยวข้องกับอธิปไตยและความมั่นคงของชาติอย่างรวดเร็ว ประวัติศาสตร์ความขัดแย้งที่ยาวนานระหว่างสองประเทศก็สร้างพื้นฐานของความไม่ไว้วางใจและความระแวงซึ่งกันและกัน ซึ่งสามารถถูกกระตุ้นและใช้ประโยชน์ได้ในเวลาที่เหมาะสม

ในระดับระหว่างประเทศ ความอ่อนแอของกลไกการแก้ไขข้อพิพาทและการป้องกันความขัดแย้งเป็นปัจจัยที่เอื้อให้การใช้กลยุทธ์นี้เป็นไปได้ แม้ว่า ASEAN จะมีการพัฒนาไปมากแล้ว แต่ยังขาดกลไกที่มีประสิทธิภาพในการแทรกแซงและป้องกันการยกระดับของข้อพิพาทระหว่างประเทศสมาชิก การไม่มีความสนใจหรือการแทรกแซงจากมหาอำนาจภายนอกในระดับที่สำคัญก็ทำให้ประเทศต่างๆ รู้สึกว่าสามารถใช้กลยุทธ์นี้ได้โดยไม่ต้องกังวลกับผลกระทบจากแรงกดดันระหว่างประเทศมากนัก

การขาดแคลนของแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและการวิเคราะห์อิสระก็เป็นอีกปัจจัยสำคัญ ประชาชนยังมีการเข้าถึงข้อมูลที่มีมุมมองหลากหลายและการวิเคราะห์เชิงลึกในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจำกัด ทำให้การสร้าง ความเข้าใจที่ถูกต้องและครอบคลุมเกี่ยวกับลักษณะและผลกระทบของกลยุทธ์การเมืองเป็นไปได้ยาก

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การแก้ไขปัญหาลดผลกระทบจากการใช้กลยุทธ์การเมืองต่างประเทศเป็นเครื่องมือบดบังปัญหาภายในต้องการการดำเนินการในหลายระดับและจากหลายภาคส่วน โดยต้องมีการประสานงานและความร่วมมือระหว่างภาครัฐ สื่อมวลชน และประชาชน

สำหรับภาครัฐ การเสริมสร้างความโปร่งใสในการดำเนินงานเป็นสิ่งสำคัญที่สุด การให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเจรจาชายแดนและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่างเปิดเผยและสม่ำเสมอจะช่วยลดการเก็งกำไรและการตีความที่ผิดพลาด การจัดให้มีการแถลงข่าวและการอธิบายนโยบายต่อสาธารณะอย่างสม่ำเสมอจะช่วยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและลดความเป็นไปได้ในการใช้ข้อมูลผิดๆ เป็นเครื่องมือทางการเมือง รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการลงทุนในการแก้ปัญหาภายในอย่างจริงจังและไม่ใช้ประเด็นต่างประเทศเป็นเครื่องมือเบี่ยงเบนความสนใจจากการแก้ปัญหาที่แท้จริง การแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นและผลงานที่เป็นรูปธรรมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นจากประชาชนและลดความจำเป็นในการใช้กลยุทธ์การเมืองแบบเบี่ยงเบนความสนใจ การเสริมสร้างและพัฒนากลไกทวิภาคีระหว่างประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาคณะกรรมการเขตแดนร่วม (JBC) ให้มีประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือมากขึ้น จะช่วยป้องกันการใช้อิทธิพลชายแดนเป็นเครื่องมือทางการเมือง การสร้างกระบวนการแก้ไขข้อพิพาทที่โปร่งใสและมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายจะช่วยลดความเป็นไปได้ในการใช้ประเด็นเหล่านี้เป็นกลยุทธ์ทางการเมือง

สำหรับสื่อมวลชน การพัฒนาความสามารถในการรายงานข่าวที่สมดุลและครอบคลุมเป็นสิ่งจำเป็น การไม่เน้นเฉพาะมุมมองฝ่ายเดียวและการนำเสนอข้อมูลจากแหล่งที่หลากหลายจะช่วยให้ประชาชนได้รับข้อมูลที่ครบถ้วนและสามารถตัดสินใจได้อย่างมีข้อมูล การฝึกอบรมผู้สื่อข่าวในการตั้งคำถามเชิงวิพากษ์และการสอบถามแรงจูงใจเบื้องหลังนโยบายต่างประเทศจะช่วยเสริมสร้างบทบาทของสื่อมวลชนในการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ การให้ข้อมูลประกอบและบริบททางประวัติศาสตร์ในการรายงานข่าวจะช่วยให้ประชาชนเข้าใจปัญหาในมิติที่กว้างขวางและลึกซึ้งมากขึ้น การนำเสนอข้อมูลเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ในอดีตและการวิเคราะห์ผลกระทบระยะยาวจะช่วยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับลักษณะและผลที่ตามมาของกลยุทธ์การเมืองต่างๆ

สำหรับประชาชน การพัฒนาความรู้ทางการเมืองและความเข้าใจในกลไกการใช้ประเด็นต่างประเทศทางการเมืองเป็นสิ่งสำคัญ การศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบและผลกระทบของกลยุทธ์การเมืองต่างๆ จะช่วยให้ประชาชนสามารถวิเคราะห์และประเมินข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีวิจารณญาณ การติดตามข้อมูลจากแหล่งที่หลากหลายและไม่พึ่งพาข้อมูลจากแหล่งเดียวจะช่วยให้ประชาชนได้รับมุมมองที่ครอบคลุมและสมดุล การพัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณและการแยกแยะระหว่างข้อเท็จจริงและการตีความทางการเมืองจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการป้องกันการตกเป็นเหยื่อของการจัดการข้อมูลเพื่อผลประโยชน์ทางการเมือง การมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์จะช่วยสร้างแรงกดดันให้ผู้นำมุ่งเน้นการแก้ปัญหาที่แท้จริงมากกว่าการใช้กลยุทธ์การเมืองเบี่ยงเบนความสนใจ การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างประชาชนจะช่วยเสริมสร้างพลังทางสังคมในการต่อต้านการใช้กลยุทธ์การเมืองที่ไม่สร้างสรรค์

เมื่อการเมืองกลายเป็นละครฉากใหญ่ กรณีข้อพิพาทชายแดนไทย-กัมพูชาในเดือนมิถุนายน 2568 เป็นเหมือนกับการได้เห็นตำราการเมืองมาใช้งานจริงอย่างชัดเจน ทั้งสองประเทศต่างใช้ประเด็นชายแดนเพื่อเบี่ยงเบนความสนใจจากปัญหาการเมืองและเศรษฐกิจภายใน โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎี Diversionary War Theory, Scapegoating และ Agenda Setting อย่างมีศิลปะ

แม้กลยุทธ์นี้จะช่วยให้รัฐบาลทั้งสองฝ่ายหายใจได้สบายขึ้นในระยะสั้น แต่ราคาที่ต้องจ่าย คือ ความเสียหายต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและการแก้ปัญหาที่แท้จริงในระยะยาว เหมือนกับการกินยาแก้ปวดแทนการรักษาโรค ซึ่งทำให้อาการหายไปชั่วคราว แต่โรคยังอยู่หรือไม่?

การรับรู้และเข้าใจปรากฏการณ์นี้จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาระบบการเมืองที่โปร่งใส มีความรับผิดชอบ และมุ่งเน้นการแก้ปัญหาที่แท้จริงของประชาชน ไม่ใช่การหาเรื่องมาปิดบังปัญหาเก่า

ประเด็นชายแดนไทย-กัมพูชาจึงไม่ใช่เพียงปัญหาความมั่นคงแต่เป็นกรณีศึกษาที่สำคัญในการทำ ความเข้าใจพลวัตของการใช้การเมืองต่างประเทศเป็นเครื่องมือทางการเมืองภายใน ซึ่งต้องการการติดตามและวิเคราะห์อย่างต่อเนื่องจากทุกภาคส่วนของสังคม

แต่ท้ายที่สุดแล้ว เราต้องตั้งคำถามกับตัวเองว่า: เหตุการณ์ที่เราเห็นในช่วงนั้น เป็นการปกป้องอธิปไตยที่แท้จริง หรือทั้งหมดแค่เวทีละครการเมืองที่มีเราเป็นผู้ชม?

พ.อ.หญิง จันทิรา นาคบุญนำ

อจ.กก.กกม.สมย.วทบ.

1. สำนักข่าวไทย. ทหารไทยถูกรุกล้ำ 651 ครั้ง กองทัพเชิญทูตต่างชาติรับฟังข้อเท็จจริง. 10 มิ.ย. 2568 [อ้างอิงเมื่อ 15 มิ.ย. 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.thaipbs.or.th>
2. เนชั่น ออนไลน์. ปิดด่านชายแดนไทย-กัมพูชาชั่วคราว หลังเหตุปะทะ. 29 พ.ค. 2568 [อ้างอิงเมื่อ 15 มิ.ย. 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.nationthailand.com>
3. สุรัชย์ หลิมประเสริฐ. การเมืองระหว่างประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2566.
4. ประเวศ วะสี. ความมั่นคงของชาติ: แนวคิดและกรอบการวิเคราะห์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน; 2565.
5. วิทยา วิสสุตพิชญ์. ทฤษฎีการเบี่ยงเบนในสงคราม: การศึกษาเปรียบเทียบกรณีไทยและกัมพูชา. วารสารการเมืองการปกครอง. 2567;15(2):45-72.
6. นิติพล ศิลปศรี. Rally Around the Flag Effect ในบริบทเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. วารสารความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ. 2566;23(1):18-35.
7. กระทรวงกลาโหม. รายงานสถานการณ์ความมั่นคงชายแดนไทย-กัมพูชา ประจำปี 2567. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการกระทรวงกลาโหม; 2568.